Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0822U100966

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 24-10-2022

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Катеринич Петро Вікторович
2. Katerynych Petro Viktorovych

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 061

Назва наукової спеціальності: Журналістика. Журналістика

Галузь / галузі знань:

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 08-09-2022

Спеціальність за освітою: Журналістика

Місце роботи здобувача: Маріупольський державний університет

Код за ЄДРПОУ: 26593428

Місцезнаходження: пр. Повітрофлотський, буд. 31, м. Київ, 03037, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 26.001.336

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Код за ЄДРПОУ: 02070944

Місцезнаходження: вул. Володимирська, буд. 60, м. Київ, 01033, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Код за ЄДРПОУ: 02070944

Місцезнаходження: вул. Володимирська, буд. 60, м. Київ, 01033, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 19.41

Тема дисертації:

1. ОСВІТНЯ ЖУРНАЛІСТИКА В УКРАЇНІ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

2. EDUCATIONAL JOURNALISM IN UKRAINE – CURRENT STATE AND DEVELOPMENT PROSPECTS

Реферат/анотація:

1. У дисертації комплексно досліджено теоретичні та практичні проблеми функціонування освітньої журналістики в Україні, а також окреслено жанрові, видові особливості контенту на освітню тематику, вивчено й удосконалено наукові підходи до визначення складників професійної компетентності освітнього журналіста, запропоновано моделі освітнього торнадо, мультимедійної редакції освітнього ЗМІ, модель впливу побічних чинників на низьке висвітлення питань освіти засобами масової інформації; здійснено контент-аналіз обраних освітніх ЗМІ; проведено експертне опитування серед журналістів і редакторів освітніх ЗМІ, а також опитування вчителів щодо функціонування новинних інтернет-ресурсів освітньої тематики. Результат контент-аналізу показав, що серед 3352 проаналізованих публікацій обраних ЗМІ («Освіта.ua», «Педпреса», «НУШ», «Освіторія») 81% становлять замітки. Брак аналітичних жанрів особливо відчутний стосовно тем дошкільної, інклюзивної та професійно-технічної освіти. Більшість матеріалів

«Педпреси» (83%), а також значна частина «Освіти.ua» (63%) є запозиченим або доповненим матеріалом, отриманим із сайтів МОНУ, УЦОЯО чи інших джерел. Отже, можна говорити про дефіцит аналітичного контенту освітньої тематики в аналізованих ЗМІ. Це підтверджують також результати експертного опитування. Рівень освітньої журналістики в Україні за шкалою від «1» (низький) до «10» (високий) експерти (21 журналіст та редактор ЗМІ освітньої тематики) в середньому оцінили на «5» балів. Із твердженням, що в Україні недостатньо авторського аналітичного контенту на теми освіти, за шкалою від «1» (цілком вдосталь) до «10» (критично мало) респонденти в середньому погодилися на «7,5» бала. Результати всеукраїнського опитування вчителів, яких ми, спираючись на думку експертів (журналістів і редакторів), а також дані, включені до КС МОНУ, характеризуємо як ключових споживачів освітнього контенту, показують, що задоволеність респондентів висвітленням тематики освіти вузькоспеціалізованими ЗМІ («Освіта.ua», «Освіторія», «НУШ», «Педпреса», інші) є вищою ніж щодо широкоспеціалізованих ЗМІ. На 8,08 бала з 10 можливих вчителі оцінюють необхідність створення нових ресурсів (зокрема, сайтів), що публікуватимуть інформаційно-аналітичний контент на теми освіти. Аналіз (в межах контент-аналізу) за категоріями ключових понять та актуальних питань галузі освіти, що були розроблені за співпраці експертів і з використанням даних МОНУ, виявив низький рівень висвітлення певних галузей освіти, зокрема професійно-технічної, а також сфер науки і андрагогіки. Критично низький рівень інформування про «відтік мізків», матеріальне забезпечення науковців, розвиток науково-інноваційних парків, міжнародний досвід і трансфер технологій, наступність між дошкільною та початковою освітою, інклюзію в ДНЗ, досягнення учнів на міжнародних змаганнях. Отже, дослідження жанрових, тематичних і функціональних аспектів створення контенту на теми освіти актуальне. Водночас існує низка теоретичних і практичних аспектів, що зумовлюють наукову проблему: Низький, на думку експертів, запит авдиторії на якісну, інноваційну освітню журналістику, дефіцит аналітичного та низький рівень авторського контенту на теми освіти в аналізованих спеціалізованих виданнях (як зазначено вище), а також відсутність балансу під час висвітлення різних галузей освіти деформують зміст освітньої журналістики та створюють потребу трансформації жанрово-змістового наповнення освітніх ЗМІ України. Відсутність напрацювань щодо складників професійної компетентності освітнього журналіста не дає змоги ґрунтовно вивчити цифрові інструменти, якими має оперувати освітній журналіст, виявити, які знання та вміння важливі для автора контенту освітньої тематики. Дихотомія понять освітньої та педагогічної журналістики призводить до виникнення квазіжанрових деформацій і спричиняє теоретичну плутанину в підходах українських науковців щодо вивчення жанрових і тематичних особливостей освітньої журналістики. Дотичним аспектом є слабка присутність аналізованих ЗМІ в медіаквінтеті (десктопна версія, мобільна версія, мобільний застосунок, версія для планшета, пристосування для використання у «розумних годинниках»), що є необхідною складовою цифрової еволюції сучасних інтернет-ЗМІ. У період динамічних суспільних змін, спричинених пандемією COVID-19, освітньо-медійне партнерство виходить на новий рівень співпраці, і це потребує розширення такої взаємодії з використанням підходів едьютейнменту.

2. The dissertation comprehensively researches theoretical and practical problems of educational journalism functioning in Ukraine, and also identifies genre and specific features of content on educational topics, studies and improves scientific approaches to the definition of key competencies of a journalist writing on education topics. The result of quantitative content analysis showed that among 3352 analyzed publications of the selected media ("Osvita.ua", "Pedpresa", "NUS", "Osvitoria") 81% were notes. The low number of analytical genres is especially noticeable with regard to the topics of preschool, inclusive and vocational education. Most of the materials of "Pedpresa" (83%) and "Osvita.ua" (63%) are borrowed or supplemented by the materials from the sites of the Ministry of Education of Ukraine, the Center for evaluating the quality of education or other sources. Consequently, we can talk about the lack of analytical content on educational topics in the analyzed media. The above theses are also confirmed by the results of the expert survey. On the scale from "1" (low) to "10" (high), the experts (21 journalists and editors of educational media) gave the average point rating of "5" for the level of educational journalism in Ukraine. On the scale from "1" (quite enough) to "10" (critically insufficient) respondents agreed with the statement that Ukraine does not have enough analytical content on education topics on the

average "7.5" points. Results of national survey of teachers who are key consumers of the educational content show that satisfaction of respondents with coverage of subjects of education in narrowly specialized mass media ("Osvita.ua", "Pedpresa", "NUS", "Osvitoria", others) is higher than concerning widely specialized mass media. At 8.08 points out of a possible 10 teachers assess the need to create new resources (sites, platforms) for the publication of information and analytical content on education topics. The analysis (within the content analysis) by categories of key concepts and topical issues of the education sector, developed in cooperation with experts and using data from the MES, revealed a low level of coverage of certain sectors of education, in particular vocational and technical education, as well as the areas of science and andragogy. Critically low level of information on "brain drain", development of science and innovation parks, multinational experience and technology transfer, continuity between pre-school and primary education, inclusion in pre-school educational institutions, achievement of students in international competitions. There are several practical and theoretical problems related to the topic of our PhD thesis: Low, according to experts, audience requests for high-quality, innovative educational journalism. Lack of analytical and insignificant level of author's content on educational topics in the specialized publications studied (see numbers above), as well as the lack of balance in coverage of various branches of education, deform the educational journalism context and create the need to transform the genre and content of the Ukrainian educational media. The lack of research on the competencies of an educational journalist does not allow to fully explore the digital tools, which an educational journalist should operate and the key abilities, which are important for the author of the educational content. Dichotomy of educational and pedagogical journalism concepts leads to quasi- genre deformations and causes theoretical confusion in the approaches of Ukrainian scientists to the study of genre and thematic features of educational journalism. A tangential aspect is the weak presence of the analyzed media in the media quintet (desktop version, mobile version, mobile application, tablet version, adaptations for use in "smart watches"), which is a necessary component of the digital evolution of modern Internet media. At a time of alternating societal changes brought about by the COVID-19 pandemic, educational-media partnerships are reaching a new level of collaboration, an expansion of such collaboration using edutainment approaches is required.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Городенко Леся Михайлівна
2. Horodenko Lesia Mykhailivna

Кваліфікація: д.соц.комунік., 27.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бессараб Анастасія Олександрівна
2. Bessarab Anastasiia Oleksandrivna

Кваліфікація: д. соц. ком., 27.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Тріщук Ольга Володимирівна
2. Trishchuk Olha Volodymyrivna

Кваліфікація: д.соц.комунік., 27.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Зикун Наталія Іванівна

2. Zykun Natalia Ivanivna

Кваліфікація: д. соц. ком., 27.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ситник Олексій Валерійович

2. Sytnyk Oleksii Valeriiovych

Кваліфікація: к. соц.ком., 27.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради Гоян Віта Володимирівна

Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні

Гоян Віта Володимирівна

Відповідальний за підготовку облікових документів

Реєстратор

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності

Юрченко Т.А.